

Bruxelles, 28.9.2016.
COM(2016) 627 final

Prijedlog
**međuinstitucijskog sporazuma
o obveznom registru transparentnosti**

EUROPSKI PARLAMENT, VIJEĆE EUROPSKE UNIJE I EUROPSKA KOMISIJA

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU), a posebno njegov članak 295., i Ugovor o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju (EURATOM), a posebno njegov članak 106.a,

budući da:

(1) Europski parlament, Vijeće Europske unije i Europska komisija („tri institucije”) održavaju otvoren, transparentan i redovit dijalog s predstavničkim udrugama i civilnim društvom u skladu s Ugovorom o Europskoj uniji (UEU), a posebno njegovim člankom 11. stavcima 1. i 2.

(2) Tom se otvorenošću omogućuje svim dionicima da iznesu svoja stajališta o odlukama koje mogu utjecati na njih i time učinkovito pridonese bazi dokaza na kojima se temelje politički prijedlozi. Suradnjom s dionicima poboljšava se kvaliteta donošenja odluka otvaranjem kanala za dobivanje stajališta i stručnih mišljenja izvana.

(3) Tri institucije potvrđuju da su transparentnost i odgovornost ključne za održavanje povjerenja europskih građana u legitimnost političkih, zakonodavnih i administrativnih procesa u Uniji.

(4) Posebno je važna transparentnost zastupanja interesâ kako bi se građanima omogućilo praćenje aktivnosti i potencijalnog utjecaja zastupnikâ interesâ. Tri institucije smatraju da se takva transparentnost najbolje može zajamčiti kodeksom ponašanja koji sadržava pravila i načela koja se primjenjuju na zastupnike interesâ koji se upišu u registar transparentnosti, a time i prihvate kodeks.

(5) S obzirom na pozitivna iskustva koje su organizacije i samozaposlene osobe koje sudjeluju u oblikovanju i provedbi politika Europske unije imale s registrom transparentnosti utemeljenim sporazumom Europskog parlamenta i Europske komisije od 16. travnja 2014.¹, tri institucije smatraju da taj sporazum treba proširiti na odgovarajući način.

(6) Tri institucije prepoznaju potrebu uspostave obaveznog registra transparentnosti („registar”) tako što će neke vrste interakcija s njima uvjetovati prethodnim upisom u registar, čime će upis u registar postati *de facto* preduvjet za zastupanje interesâ, i time osigurati da se takvo predstavljanje odvija u skladu s pravilima i načelima kodeksa ponašanja.

(7) Tri institucije na ovaj način odgovaraju na potrebu da se što prije donese međuinstitucijski sporazum kojim će se utemeljiti obvezni registar u skladu s rezolucijom Europskog parlamenta od 28. travnja 2016. o javnom pristupu dokumentima².

¹ Sporazum Europskog parlamenta i Europske komisije o registru transparentnosti za organizacije i samozaposlene osobe koje sudjeluju u oblikovanju i provedbi politike EU-a (SL L 277, 19.9.2014., str. 11.)

² Rezolucija od 11. ožujka 2014. o javnom pristupu dokumentima (Pravilo 104 stavak 7. za godine 2011. – 2013.), tekst donesen P8_TA(2016)0202.

(8) Radom registra neće se ugrožavati ovlasti bilo koje od triju institucija ili utjecati na njihove interne organizacijske ovlasti, ne dovodeći u pitanje sporazum koji će one sklopiti u pogledu načinâ svojeg doprinosa administrativnim i financijskim resursima tajništva registra.

(9) Tri institucije međusobno će iskreno surađivati u provedbi ovog sporazuma.

(10) Bilo koja od triju institucija može se baviti drugim politikama dobrog upravljanja i transparentnosti izvan okvira ovog sporazuma sve dok te politike nemaju utjecaj na provedbu i ciljeve ovog sporazuma.

(11) Sporazumom se neće dovoditi u pitanje ostvarivanje prava iz članka 11. stavka 4. UEU-a (Europska građanska inicijativa) i članka 227. UFEU-a (pravo na predstavku Europskom parlamentu),

SPORAZUMJELI SU SE KAKO SLIJEDI:

Članak 1.

Svrha i područje primjene međuinstitucijskog sporazuma

Ovim se međuinstitucijskim sporazumom uspostavlja okvir za transparentnu i etičku interakciju između zastupnikâ interesâ koji sudjeluju u aktivnostima obuhvaćenima ovim sporazumom i bilo koje od triju institucija.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ovog međuinstitucijskog sporazuma primjenjuju se sljedeće definicije:

- a) „*zastupnici interesâ*” znači fizičke ili pravne osobe ili njihove službene/neslužbene skupine, udruženja ili mreže, koje sudjeluju u aktivnostima obuhvaćenima ovim sporazumom;
- b) „*podnositelj zahtjeva*” odnosi se na zastupnika interesâ koji podnosi zahtjev za upis u registar;
- c) „*registrirani subjekt*” odnosi se na zastupnika interesâ koji je već upisan u registar;
- d) „*klijent*” znači zastupnik interesâ koji je zadužio posrednika da zastupa klijentove interese kod bilo koje od triju institucija;
- e) „*posrednik*” znači zastupnik interesâ koji zastupa klijentove interese kod bilo koje od triju institucija;
- f) „*odnos između klijenta i posrednika*” znači svaki ugovorni odnos između klijenta i jednog ili više (pod)davatelja usluga u pogledu pružanja predmetne aktivnosti;
- g) „*dužnosnici*” se odnosi na sve kategorije osoblja bilo koje od triju institucija.

Članak 3.

Aktivnosti koje jesu i koje nisu obuhvaćene međuinstitucijskim sporazumom

1. Ovaj se sporazum primjenjuje na aktivnosti koje promiču određene interese interakcijom s bilo kojom od triju institucija potpisnica, njihovim članovima ili dužnosnicima, u cilju utjecanja na oblikovanje ili provedbu politika ili zakonodavstva ili procesa donošenja odluka u tim institucijama, osim ako se primjenjuje iznimka iz članka 4. stavka 2.

2. Aktivnosti koje se ne smatraju aktivnostima u smislu stavka 1. jesu sljedeće:

a) Pružanje pravnih i ostalih profesionalnih savjeta u kontekstu odnosa između klijenta i posrednika ako:

- se sastoji od zastupanja u okviru postupka mirenja ili posredovanja kojim se želi izbjeći spor pred sudskim ili upravnim tijelom;
- se sastoji od savjeta koji se daju klijentima kako bi im se pomoglo da osiguraju usklađenost svojih aktivnosti s postojećim pravnim okvirom; ili
- se odnosi na zastupanje klijenata i osiguravanje njihovih temeljnih ili postupovnih prava poput prava na saslušanje, temeljnog prava klijenta na pošteno suđenje, uključujući pravo na obranu u upravnom postupku, kao što su aktivnosti koje provode odvjetnici ili drugi stručnjaci koji u tome sudjeluju.

b) Podnesci uloženi u svojstvu stranke ili treće strane u okviru pravnog ili upravnog postupka uspostavljenog zakonodavstvom EU-a ili međunarodnim zakonodavstvom primjenjivim na Uniju te podnesci na temelju ugovornog odnosa s institucijom ili na temelju sporazuma o potporama koje se financiraju iz fondova EU-a.

c) Aktivnosti socijalnih partnera u svojstvu sudionikâ u socijalnom dijalogu na temelju članka 152. UFEU-a.

d) Podnesci uloženi kao odgovor na izravne i posebne zahtjeve bilo koje od triju institucija, njihovih članova ili dužnosnika, kao što su zahtjevi za činjenice, podatke ili stručno mišljenje.

e) Obraćanje građana, isključivo u svojstvu privatnih osoba, bilo kojoj od triju institucija.

Članak 4.

Tijela koja nisu obuhvaćena međuinstitucijskim sporazumom

1. Od upisa u registar izuzimaju se političke stranke. No, nijedna organizacija koju su one osnovale ili koja uživa njihovu potporu, a sudjeluje u aktivnostima obuhvaćenima sporazumom, ne izuzima se od upisa u registar.

2. Od upisa u registar izuzimaju se crkve i vjerske udruge ili zajednice te filozofske i nekonfesionalne organizacije predviđene člankom 17. UFEU-a. No, predstavništva, pravni subjekti, uredi i mreže koji su osnovani da bi u odnosima s institucijama EU-a zastupali crkve,

vjerske zajednice ili filozofske i nekonfesionalne organizacije te njihove udruge ne izuzimaju se od upisa u registar.

3. Od upisa u registar izuzimaju se javna tijela država članica (uključujući stalna predstavništva i veleposlanstva) na nacionalnoj i podnacionalnoj razini te sva udruženja javnih tijela na europskoj, nacionalnoj ili podnacionalnoj razini pod uvjetom da djeluju isključivo u korist odgovarajućih javnih tijela.

4. Od upisa u registar izuzimaju se javna tijela trećih zemalja (uključujući diplomatske misije i veleposlanstva).

5. Od upisa u registar izuzimaju se međuvladine organizacije, uključujući agencije i tijela koji iz njih proizlaze.

Članak 5.

Interakcije koje se uvjetuju upisom u registar

1. Tri su institucije suglasne oko toga da prethodnim upisom zastupnikâ interesâ u registar uvjetuju sljedeće vrste interakcija:

U Europskom parlamentu

- Pristup zgradama Parlamenta: prihvatljivost osoba koje predstavljaju zastupnike interesâ ili rade za njih u pogledu podnošenja zahtjevâ za dugoročne propusnice za prostore Europskog parlamenta;
- Javna saslušanja pred odborima: mogućnost da zastupnici interesâ budu pozvani da u svojstvu gosta govore na saslušanju pred odborom, ne dovodeći u pitanje odredbe članka 3. stavka 2. točke (b);
- Pokroviteljstvo: odobravanje pokroviteljstva nad događanjima u organizaciji zastupnikâ interesâ;
- Sastanci: sastanci između zastupnikâ interesâ i zastupnikâ Europskog parlamenta („zastupnici”), glavnog tajnika, glavnih direktora te glavnih tajnika klubova zastupnikâ;
- Događanja: odobravanje domaćinstva događanjima u prostorima Europskog parlamenta koje organiziraju zastupnici interesâ;
- Obavijesti: automatsko slanje poruka o aktivnostima Europskog parlamenta zastupnicima interesâ.

U Vijeću Europske unije

- Sastanci: sastanci između zastupnikâ interesâ i veleposlanika države članice koja predsjedava ili treba preuzeti predsjedanje Vijećem EU-a te njihovih zamjenika u Odboru stalnih predstavnika vlada država članica Europske unije, glavnog tajnika Vijeća i glavnih direktora;
- Obavijesti: automatsko slanje poruka o aktivnostima Vijeća zastupnicima interesâ.

U Europskoj komisiji

- Sastanci: sastanci između zastupnikâ interesâ i članova Komisije, članova njihovih kabineta i glavnih direktora;
- Stručne skupine: imenovanje određenih tipova članova stručnih skupina³;
- Javne rasprave: automatsko slanje upozorenjâ o javnim raspravama Komisije zastupnicima interesâ; Komisija će razlikovati prijavljene od neprijavljenih subjekata tako što će njihove priloge objavljivati odvojeno;
- Pokroviteljstvo: odobravanje pokroviteljstva nad događanjima u organizaciji zastupnikâ interesâ;
- Popisi za slanje poruka e-pošte: slanje upozorenjâ o određenim aktivnostima Komisije zastupnicima interesâ s pomoću popisa za slanje poruka e-pošte.

2. Svaka od triju institucija poduzima potrebne interne mjere u cilju provedbe vrsta uvjetovanosti iz stavka 1.

3. Svaka institucija može odlučiti uvjetovati druge vrste interakcije prethodnim upisom u registar ako se tim dodatnim vrstama uvjetovanosti želi dodatno ojačati postojeći okvir.

4. Vrste uvjetovanosti iz stavaka 1. i 3. objavljuju se na za to predviđenoj internetskoj stranici registra.

Članak 6.

Prihvatljivost podnositeljâ zahtjeva i njihov upis u registar

1. Pri podnošenju zahtjeva za upis u registar podnositelji moraju dokazati svoju prihvatljivost u pogledu obavljanja aktivnosti obuhvaćenih ovim sporazumom.

³ to se odnosi na osobe imenovane za zastupanje zajedničkog interesa dionika u određenom političkom području, koji ne predstavljaju pojedinačnog dionika nego političko usmjerenje koje je zajedničko različitim dioničkim organizacijama („članovi tipa B”) i organizacijama u širem smislu, uključujući poduzeća, udruženja, nevladine organizacije, sindikate, sveučilišta, znanstvene institute, odvjetnička društva i pružatelje usluga savjetovanja („članovi tipa C”), kako je utvrđeno Odlukom Komisije C(2016) 3301 od 30. svibnja 2016.

2. U tom smislu podnositelji moraju dostaviti informacije navedene u Prilogu II. i složiti se s time da te informacije budu javno dostupne.
3. Od podnositelja se može zatražiti da prilože popratne dokumente kojima će potkrijepiti svoju prihvatljivost i točnost dostavljenih podataka.
4. Podnositelji zahtjeva upisuju se u registar kao registrirani subjekti nakon što se utvrdi njihova prihvatljivost i ocijeni da su pri upisu u registar zadovoljene odredbe Priloga II. u pogledu podataka koji se moraju dostaviti.

Članak 7.

Kodeks ponašanja koji se primjenjuje na registrirane subjekte i njegova provedba

1. Pravila i načela koje registrirani subjekti moraju poštovati utvrđena su kodeksom ponašanja priloženom ovom sporazumu (Prilog III.). Upisom u registar registrirani subjekti daju suglasnost da će poštovati ta pravila i načela.
2. Kako je predviđeno kodeksom ponašanja, nepridržavanje njegovih odredaba može podlijetati istragama i mjerama utvrđenima postupcima iz Priloga IV. ovom sporazumu.
Istrage se mogu provoditi na temelju dobivenih pritužbi ili na inicijativu samog tajništva.
Tri institucije poduzimaju potrebne interne mjere kako bi primijenile bilo koju mjeru uvedenu u skladu s Prilogom IV.
3. Kako je predviđeno kodeksom ponašanja, registrirani subjekti posebno:
 - na zahtjev daju na uvid dokumente ili bilo koje druge popratne materijale kojima se dokazuje da su dostavljeni podaci točni;
 - pristaju na iskrenu i konstruktivnu suradnju u pogledu zahtjevâ za pojašnjenje ili ažuriranje;
 - prihvaćaju da mogu podlijetati istražnim postupcima i, prema potrebi, mjerama iz Priloga IV.

Članak 8.

Upravni odbor registra

1. Upravni odbor registra čine glavni tajnici triju institucija.
2. Upravni odbor:
 - nadgleda ukupnu provedbu ovog sporazuma od strane tajništva i izdaje opće upute u tom smislu;

- odobrava poslovnik tajništva;
 - odobrava izdavanje smjernica iz članka 9. stavka 4.;
 - ispituje i odlučuje o obrazloženim zahtjevima za reviziju odluka tajništva koje su dostavili registrirani subjekti, kako je utvrđeno u Prilogu IV. ovom sporazumu;
 - prihvaća obavijesti o dobrovoljnom sudjelovanju na temelju članaka 12. i 13. sporazuma.
3. Upravni odbor odlučuje konsenzusom.
4. Upravni odbor može donijeti poslovnik o načinima izvršavanja svojih nadležnosti.

Članak 9.

Tajništvo registra

1. Tajništvo je zajednička operativna struktura koja se sastoji od koordinatora i članova tajništva, a odgovara izravno upravnom odboru.
2. Aktivnosti tajništva koordinira dužnosnik u glavnom tajništvu Europske komisije („koordinator“). Članovi tajništva članovi su osoblja Europskog parlamenta, Vijeća i Europske komisije koje su u tajništvo uputile njihove institucije.

Koordinator preuzima cjelokupnu odgovornost za rad tajništva i nadgleda svakodnevno poslovanje.

3. Glavne zadaće tajništva jesu:

- izrada nacrtâ poslovnika tajništva, koji odobrava upravni odbor;
- izvješćivanje upravnog odbora o ukupnoj provedbi ovog sporazuma;
- praćenje sadržaja registra, pri čemu, u cilju postizanja optimalne razine kvalitete podataka u registru, osigurava da u registar budu upisani samo prihvatljivi podnositelji zahtjeva, uz pretpostavku da su za točnost podataka u konačnici odgovorni registrirani subjekti koji su ih dostavili;
- pružanje korisničke podrške registriranim subjektima, trima institucijama i svim subjektima koji sudjeluju na dobrovoljnoj osnovi na temelju članaka 12. i 13.;
- vođenje istraga, uklanjanje upisâ u registar i donošenje mjera u skladu s Prilogom IV. ovom sporazumu;
- organizacija aktivnosti za podizanje svijesti;
- izrada godišnjeg izvješća za prethodnu kalendarsku godinu;

- osiguravanje razvoja i održavanja internetskih stranica registra i elektroničkog obrasca za upis u registar te drugih povezanih informatičkih resursa;
- razmjena primjerâ dobre prakse i iskustava u području transparentnosti zastupanja interesâ sa sličnim tijelima;
- izvođenje svih ostalih aktivnosti potrebnih za provedbu ovog sporazuma.

4. Tajništvo može upravnom odboru na odobrenje predložiti smjernice za registrirane subjekte kako bi se osigurala dosljedna primjena članaka 2. do 6. (definicije, aktivnosti, tijela koja nisu obuhvaćena, interakcije uvjetovane upisom u registar, prihvatljivost i upis u registar podnositeljâ zahtjevâ) i prilogâ ovom sporazumu.

Članak 10.

Odluka

Tri institucije uspostavljaju tajništvo i upravni odbor zasebnom odlukom, koju tri institucije zajednički donose prije stupanja na snagu ovog sporazuma.

Članak 11.

Resursi

1. Tri institucije osiguravaju da tajništvo ima na raspolaganju ljudske, administrativne i financijske resurse potrebne za pravilnu provedbu njegovih zadaća.
2. Tri institucije osiguravaju tajništvu potrebne ljudske resurse, pri čemu Europski parlament i Vijeće Europske unije ustupaju osoblje Komisiji u skladu s člancima 37.a i 38. Pravilnika o osoblju za dužnosnike Europskih zajednica.
3. Tri institucije podjednako pridonose funkcioniranju tajništva i registra. Sklapaju zasebni sporazum s pojedinostima dogovora o tome kako će pridonositi administrativnim i financijskim resursima tajništva.

Članak 12.

Dobrovoljno sudjelovanje drugih institucija, tijela, ureda i agencija EU-a

1. Druge institucije, tijela, uredi i agencije EU-a potiču se da se i sami koriste okvirom uspostavljenim ovim sporazumom kao referentnim instrumentom za vlastite interakcije sa zastupnicima interesâ.
2. Druge institucije, tijela, uredi i agencije EU-a mogu dobrovoljno obavijestiti tajništvo da žele uvjetovati određene interakcije upisom u registar transparentnosti. U obavijesti su sadržane pojedinosti o predloženim vrstama interakcija i njihovim uvjetima.

3. Ako upravni odbor ocijeni da su predložene vrste interakcija u skladu s ciljevima registra, predmetne institucije, tijela, uredi i agencije EU-a mogu uvjetovati te vrste interakcija upisom u registar, pri čemu od tajništva dobivaju pomoć i korisničku podršku u zamjenu za proporcionalni doprinos za troškove rada tajništva i registra.
4. Prihvaćanjem obavijesti iz prethodnog stavka institucijama, tijelima, uredima i agencijama EU-a koje su uputile obavijest ne dodjeljuje se status stranke u ovom međuinstitucijskom sporazumu.
5. Vrste uvjetovanosti prihvaćene u stavku 3. objavljuju se na internetskim stranicama registra.

Članak 13.

Dobrovoljno sudjelovanje stalnih predstavništava država članica pri EU-u

1. Ne dovodeći u pitanje članak 4. stavak 3. ovog sporazuma, države članice mogu dobrovoljno obavijestiti tajništvo o tome da žele određene interakcije zastupnikâ interesâ sa svojim stalnim predstavništvima pri EU-u uvjetovati upisom u registar transparentnosti. U obavijesti su sadržane pojedinosti o predloženim vrstama interakcija i njihovim uvjetima.
2. Ako upravni odbor ocijeni da su predložene vrste interakcije u skladu s ciljevima registra, predmetno stalno predstavništvo smije uvjetovati te vrste interakcije prethodnim upisom u registar, pri čemu od tajništva dobiva pomoć i korisničku podršku u zamjenu za proporcionalni doprinos za troškove rada tajništva i registra.
3. Prihvaćanjem obavijesti iz prethodnog stavka državi članici koja je uputila obavijest ne dodjeljuje se status stranke u ovom međuinstitucijskom sporazumu.
4. Vrste uvjetovanosti prihvaćene u stavku 2. objavljuju se na internetskim stranicama registra.

Članak 14.

Završne i prijelazne odredbe

1. Ovaj međuinstitucijski sporazum obvezujući je za institucije potpisnice.
2. Ovim se sporazumom zamjenjuje sporazum između Europskog parlamenta i Europske komisije od 16. travnja 2014., čiji učinci prestaju na dan početka primjene ovog sporazuma.
3. Ovaj sporazum stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Europske unije. Primjenjuje se od [xx xx xxxx].
4. Zastupnici interesâ koji su već upisani na dan početka primjene ovog sporazuma u roku od šest mjeseci nakon toga datuma mijenjaju svoj upis u registar kako bi on zadovoljavao nove zahtjeve koji proizlaze iz ovog sporazuma.

5. Bilo kakva istraga nakon upozorenjâ i pritužaba pokrenuta u okviru sporazuma između Europskog parlamenta i Europske komisije od 16. travnja 2014. provodi se prema postupku iz tog sporazuma.

6. Ovaj sporazum podliježe preispitivanju četiri godine nakon stupanja na snagu.

Sastavljeno u [mjesto] [datum].